

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ignatii Loiolae Vita

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Molestiae scrupulorum & tentationum eiusdem. Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11486

verbum Ignatius reddidit. sed itinere cæpto perrexit tacitus, casum insonitis apud se miserans, ac semetipsum incusans, qui ne benefacere quidem sine ipsius cui benefaceret damno, vel certè discrimine, didicisset. Vt igitur Minorellam accessit, oppidum ingressus quo dicebamus amictu, ad publicum infimæ plebis hospitium precariò sese contulit; ibique sanctæ paupertatis ac pœnitentiæ studio inter egentes ac sordidos quam exsequemur vitam exorsus est. Victum ostiatim precibus infimis emendicare quotidie: totam hebdomadam, excepto die Dominico, ieiunare; in ipso cibatu simplici pane contentus, atque vbi sitis vrgeret, aqua profluente; somni parcissimus humo nuda cubare, auctoque supplicio, singulis diebus ter sese flagellis quàm acerrimè cedere. Ad hæc, horas quotidie septenas genibus nixus in oratione vocali persistere; nam eius quæ mentalis dicitur, vsum & consuetudinè adhuc ignorabat. Præterea sacrificio maritino; Vesperarum & Completorii officiiis attentissima cura semper intererat; obibat etiam octauo quoque die sacra Confessionis & Eucharistiæ mysteria. Et quoniam superioribus annis (vt diximus) & humanæ laudis famæque appetentior, & munditiarum ornatusque fuerat studiosior: vt vitium vtriusque diligentia pari neglectu repèderet, natalium suorum generisque splendorem, ne quis illi honos haberetur, studiosè celare; & capillū, quem pro eius seculi more promissum impensius comere curareque consueuerat, relinquere capit impexum & squalidum: quin etiam vngues ipsos excrescere per diurnam incuriam pati: atque in hoc tam aspero tamque horrido vitæ instituto, constanter id omne refugere, quod vllam posset afflictæ carni delectationem aut leuamen afferre. Itaque cum esset decoro vultu, & egregia totius corporis firmitate; detractis paulatim viribus, omnis ille vigor acerrimi bellatoris & forma viridis iuuentæ profus elanguit.

MOLESTIÆ SCRVPVLORVM, AC TENTATIONES EIVSDEM.

CAPVT VI.

EIUSMODI vitæ cursum aliquandiu securus Ignatius magno animi fructu sine vlla offensione tenuerat, nondum gratiora prælia & occultas dæmonū artes expertus, quibus incauta mens hominum ad præclara tendentium, si præferunt suis viribus ipsi confidant, facilè in fraudem inducitur; cum

B

repentè

repentè quædam illi objicitur species, cuius, quamuis identidè
 apparentis, formam & figuram satis explicare non posset, multis
 distincta luminibus, & grato quodam splendore collucens, quod
 spectrum diabolicum postea, vt dicemus, agnouit, iisdemque fe-
 rè diebus cum se illuue & squalore oblitum animaduerteteret, a-
 trox illa cogitatio nec opinantem inuasit: Quæ, malum, ratio te,
 miser, impulit, vt relicta patria, cognatis, amicisque potentibus,
 pedore ac dira macie deformatus tristissimo & obsoletissimo ve-
 stitu, vel stipem in triuiis corrogares, vel inter infimas plebis mi-
 nutæ quisquilias latères inglorius? nõnne intermissa militia ho-
 noratæ stipendia, dulcissimosque æqualium conuictus, & pristi-
 næ fortunæ cultum victumque, maiore cum tua tuique sangui-
 nis dignitate repeteres? Hæc & alia id genus vbi animo vehemē-
 ter obiecta; auctorem sensit Ignatius illico: & quãuis initio pau-
 lisper ea recordatione commotus, tamen vt se collegit, illam ita
 cõstanter ab se reiecit ac repulit, vt vltro etiam familiaris, quã
 antea, sese cõtibus atque colloquiis egentium & mendicorum
 insereret; qua submissione victus princeps auctorque superbiæ,
 rursus Ignatio templum ingredienti ad officia diuina celebra-
 da, quibus mira cum attentione ac perseuerantia quotidie dabat
 operam, vt diximus; incæpti operis molem ac difficultatem ita
 repræsentauit, quasi eius ærumnas & incommoda miserans dice-
 ret: Hem infelix Ignati, annis vtique septuaginta, quot ætas tua
 recipit, in tantis tibi laboribus in tanta vitæ asperitate degendū
 est: quos tu præsertim vrgente senio tolerare qui poteris? Tu ille
 fortiter, nec sine contemptu: Quasi verò, inquit, mihi tu vel vnius
 diei spatium præstare possis. Hæc duo prima post conuersionem
 Ignatius de summa rerum cerramina subiit: quorū vtroque cur-
 piter superatus humani generis hostis, vbi se irruptione & aperta
 vi nihil proficere intelligit, longè diuersa bellandi ratione, dolo
 cuniculisque grassari constituit. Neque abnuic Christus, pugna-
 rum eiusmodi iustissimus arbiter: qui vt neminem supra id quòd
 potest oppugnari permittit, sic militibus suis, quos gratiæ diui-
 næ præsidio & liberæ voluntatis arbitrio ad omnem virtutē ex-
 ercet, ne parta semel victoria per otium torpeant, nouam in dies
 gloriosi triumpho materiam deesse non patitur. Est igitur in da-
 monis artibus, quas ad bonorum perniciem assidue meditatur,
 illa vel pessima; vt quos ita videt studio virtutis ac religionis ad-
 dictos, vt inde terrestrium vel honorum spe vel commodorum &
 voluptatum illecebris auelli non possint, hos per speciem ipsius
 met honetti, quod adamarunt, ad immoderatam inedia & car-

his macerationem acrioribus incitamentis impellat, eosdemque prateriti temporis piacula reputantes, ac caelestis iræ seruili metu perculsos, in singula momenta misero quodam angore sollicitet, id autem eo consilio, ut vel planè defecti viribus, per causam recuperandæ valetudinis paulatim ad socordiam atque ad ignauiam delabantur; vel assidua scrupulorum agitati molestia, dum se ipsi calumniari non desinunt, si minus inertia, certè defatigatione ac lassitudine ab incepto desistant; cuius vtriusque cladis vitiam ne tam multa nobis quotidie exempla suppeterent. Hæc igitur eadem fraus Ignatium quoque in discrimen adduxit. Obtinuerat ille, (quemadmodum dicebamus) ex quo sese ad Christum adiunxit, in summa vitæ austeritate perpetuam animi tranquillitatem atque lætitiā; quam ne ex quotidiana copia vilem duceret, neu suis ipse meritis per insolentiam adscriberet; ab iis, quas diximus, tentationibus capiti illi Pater caelestis vniuersam repente subtrahere, sic ut interdum, cum maximè gaudens exultaret in Domino, tunc subito nulla præcedente significatione, prorsus exui nudatque se omni gaudio & iucunditate sentiret: nec iam in precibus, neque in psalmis, neque in cæteris, quibus assueuerat, pietatis officiis vllam inueniret omnino delectationē aut requiē: idque cum ei frequenter accideret, attonitus rei nouitate, animo suspenso ac mirè sollicito, causas eius varietatis & immutationis inquirere, ac dubitare apud se, rectène confessionem in Monteferrato, quam diximus, peregisset? quidquàmne omisisset, quod ad integram criminum accusationem attineret? ac proinde num idcirco fortasse Deum adhuc iratum experiretur? Quæ ille dum anxius agitatur, arrepta occasione diabolus perturbandi hominis, deq; suo statu deijciendi, hanc ipsam suspicionem atque formidinem instilit illi vehementer etiam atque etiam incutere. Ex eo tempore tyro vanis agitari terroribus, dies noctesque fletibus iungere, nullam capere partem quietis. Itaque dum amissam recuperare conscientia pacem, & hærentem visceribus pestem omniratione conatur euellere; non satis habuit peccata vetera, quorū de confessione ambigebat, iterum iterumque apud sacerdotem exponere; sed etiam cuiusdam concionatoris monitu, qui Minoræ per eos dies agebat, totius vitæ noxas, quotquot reuocare in memoriam potuit, in libellum relatas, quod ad Monteferratum antea fecerat, quam accuratissimè rursus explicuit. Sed (quod sæpe contingit) quod sibi adiumento fore putabat, id erat ei contrarium maximè; si quidem ipsa commemoratione rerum, quas aliquando obliuisci oportuerat, fiebat ut, etiā si quid

ipsa die mitigatum fuerat, recrudesceret. Nec iam tantummodo superiorum annorum delicta occupatum animum amarissima superstitione torquebant, sed etiam presentis temporis cura pauorque, ne inuisa Christo sua essent studia, neu Dominum suis omnibus dictis, factis, cogitatis offenderet. Quocirca multis iam rebus frustra tentatis, vnum dumtaxat occurrebat illi remedium, nec sanè spernendum; vt sacerdos pro potestate omnino sibi posthac eiusmodi suspitionibus ac recordationibus interdiceret. Sed id ipsum cōsiliū ad eum deferre non audebat, peruersa videlicet ratiocinatione delusus, ac veritus ne sibi minus ea medicina prodesset, cuius auctor ipsemet extitisset. Inter has ergo curas, graui pressus mœstitia, cum ita iaceret, vt nulla iam res mitigare dolorem posse videretur; inuasit hominem atrox & seua cogitatio, vti ad luctus miseriaeque finiendas ē fenestra cubiculi (Dominicanorū hospitio tum fortè utebatur) semetipse præcipitem daret. Quam ille cogitationem ope diuina cum acerrimè repulisset, subit animum firmitas & constantia cuiusdam anachoretæ, quem in Patrum historia legerat, impetrandi gratia nescio quid, quod vehementer optaret, omni cibo tamdiu abstinuisse, quoad per eam abstinentiam, propitiato numine, voti compos existeret. & quamquam periculosa admodum ea ratio videbatur, metusque suberat, ne tam audaci incæpto Deum irritaret potius, quam reconciliaret sibi; tamen tota re apud se diu multumque agitata, ne quid omnino intentatum relinqueret, illum ipsum rigorem perseuerantis inediae sine vlla dubitatione experiri constituit, atque ita experiri, vt nihil interea de quotidiana precatione, verberibus, & cætera corporis maceratione remitteret. Dies igitur vnus, duo, tres, quatuor, nec tamen aut linq̄ui animo, aut molestia liberari. itaque ad septimum vsque diem obfirmata mente ieiunium extendit, extendissetque porro, ni sacerdos idem, cui sua non modò vitia, sed etiam bona & intimos omnes animi recessus ac latebras diuino quodam instinctu nudas & apertas habebat, pro imperio veruisset eum longius progredi, minis insuper additis, ni paruisset, illum à sacra corporis Christi communionē prohibendi. hac igitur tam seuera denuntiatione deterritus, cibum sumpsit Ignatius, & illo quidem ac postero die fuit illi quies: tertio verò eadem illa peccata rursus occurfare memoriæ. quarum cogitationum initia dum admittit, incautiùs, ac species (vt fit) speciem adducit; sensim in pristinos fluctus æstusque solitudinum reuolutus; cum ex vna parte, prius instaurandum Confessionis mysterium iudicaret,

ex altera verò id sibi non modò non profuisse, verùm etiam nocuisse antea cerneret; ex vehementi fluctuatione tam graue tædium præsentis miseræ mentem eius inuasit, non quidem vt de morte oppetenda, sed vt de abjicienda seueriore disciplina, & seculi commodis repetendis magno quodam impetu cogitauerit. Verùm in tantis tenebris ac procellis nutanti, & in magnum adducto periculum, per opportunè radius diuinæ bonitatis affulsit, cuius beneficio diabolica discussa caligine, totius tentationis exordia progressusque attentè considerans, liquido comperit, omnes illos conscientiaæ stimulos, vanasque suspiciones, à malo spiritu fraudulenter immissas; ac proinde sine vlla dubitatione constituit, præteritæ vitæ labes, quòd ad confessionem attingeret, perpetua obliuione cõterere. Atque in hunc modum, singulari Dei beneficio, non modò infelicem illam sui calumniandæ miseriam ac pœnam euasit ipse, verùm etiam alios curandi, qui eadem ægritudine laborarent, mirâ à Patre luminum facultatem & scientiam est consecutus.

IGNATII PROPECTVS IN SPIRITV.

CAPVT VII.

HISCE igitur periculis perfunctus Ignatius, ac veluti auulsus ab vbere; majores quotidie efficiebat in solida virtute processus: & quo acrior ac diuturnior probatio fuerat, eo magis idoneus euasit ad noua omnipotentis Dei charismata capienda: in quibus fuit illud eximium. Cùm enim religionis causa ædem Pauli Apostoli extra oppidum peteret, & in ipso itinere ad Rubricatum amnem, qui Minorellam interfluit, constitisset; nec opinanti repente diuina quædam oborta lux est tanta, tamque mirifica, vt momento penè temporis nullo magistro quàm plurima clarè perspexerit non solum de fidei Christianæ mysteriis, verùm etiam de aliis vel subtilissimis philosophorū quæstionibus atque decretis: quasi nitidissimo quodam in speculo perspicuè cerneret ea, quæ post multam accuratamque lectionem, maximosque labores ac vigilias, vix demum solèt homines intelligentia comprehendere: atq; in eo cælesti prorsus intuitu, non sine summa animi voluptate, diutius acquieuit. Quo tâto tamque insigni accepto beneficio, cùm ad agendas Domino gratias accessisset ad Crucem in propinquo defixam; oranti sese deuo in aëre spectrum illud objecit, de quo diximus antea, sed